

Міжнародний досвід вирішення конфлікту

анотований бібліографічний список
2021. – Вип. 19 (1–10 липня). – 15 с.
(<http://nplu.org/article.php?id=423&subject=3>)

Книги, статті з наукових періодичних і продовжуваних видань

1. Біленчук П. Д. Сучасне розуміння стратегії війни і блок НАТО як один із факторів безпеки / П. Д. Біленчук, Т. В. Обіход // Часопис Київ. ун-ту права. — 2020. — № 4. — С. 360-364. *Розглянуто історію розвитку підходу до військового конфлікту та визначення стратегії війни в сучасних умовах. Наведено сучасні засоби реалізації стратегічних підходів і стратегічну концепцію блоку НАТО, а також указано на переваги вступу в НАТО для України. В умовах сучасних політико-економічних змін і пандемії COVID-19 акцентовано на необхідності переходу до космополітичного мислення та правозастосування.* Текст:

http://kul.kiev.ua/images//A/Chasopis/CHAS20_4.pdf

2. Верховод Л. Війна та економіка: легальні та нелегальні практики отримання доходів / Л. Верховод // Грані : наук.-теорет. альм. / Дніпров. нац. ун-т ім. Олеся Гончара, Центр соц.-політ. дослідж. — Дніпро, 2020. — Т. 23, № 8. — С. 14-25 *Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп14957-23/8* *Йдеться про те, що збройний конфлікт став частиною буття сучасної України та спричинив зміни в усіх сферах суспільного життя. Зазначено, що на сучасному етапі війна між могутніми державами є малоімовірною з огляду на можливість використання ядерної зброї. Натомість у різних точках світу періодично виникають та тривають конфлікти малої інтенсивності, які спричиняють переформатування економіки як в локальному, так і глобальному масштабі. Набуття конфліктом затяжного характеру спричиняє зміни в усіх аспектах суспільного життя. З'являються можливості «заробляти» на конфлікті, а відтак і особи, які зацікавлені у його збереженні. Збройний конфлікт в Україні найчастіше називають*

гібридною війною. Разом з тим у науковому дискурсі присутні й інші назви – *конфлікт в «сірій зоні», «сіра війна», необмежений конфлікт, не конвенціональна війна як «війна за дорученням».* Війна на Донбасі є новим типом конфлікту. З огляду на її тривалість, вона спричинила появу різного роду економічних практик – як легальних (наприклад, збільшення об'ємів військових замовлень, сфера послуг для постійно мігруючих внутрішньо переміщених осіб тощо), так і нелегальних (наприклад, контрабанда товарів через лінію розмежування). Вони стали частиною повсякденності не лише прифронтових зон Донбасу, а й усієї країни.

3. Дем'янчук О. П. Ухвалення політичних рішень у Тристоронній контактній групі: неоінституційний підхід / Олександр Петрович Дем'янчук, Владислав Олексійович Урубков // *Держава і право. Серія : Юрид. і політ. науки : зб наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – Київ, 2020. – Вип. 88. – С. 292-300. Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп14476-88(юрид. і політ.)* Проаналізовано особливості формування і діяльність Тристоронньої контактної групи (ТКГ) з мирного врегулювання ситуації на Сході України з позицій неоінституційного підходу. Зазначено, що за час діяльності ТКГ вдалося досягти тристоронніх домовленостей у гуманітарній та безпековій сферах. Водночас вищі посадові особи уникали своєї прямої участі в ухваленні рішень, можливо, щоб уникнути відповідальності в разі їх невиконання. Очевидно, в цьому й полягали мотиви формальних державних і політичних інститутів щодо формування ТКГ і надання їй особливого статусу як «напівформального» політичного інституту. Текст:

http://nbuv.gov.ua/UJRN/dip_2020_88_29

4. Жукорська Я. М. Історія виникнення та становлення миротворчої діяльності ООН / Я. М. Жукорська // *Часопис Київ. ун-ту права. — 2020. — № 4. — С. 423-427.* Висвітлено питання щодо виникнення миротворчої діяльності ООН у традиційному її розумінні, яка з'явилася у той час, коли протистояння сторін у холодній війні паралізувало діяльність

Ради Безпеки – у 1956 р. під час Суецької кризи. Простежено еволюцію миротворчої діяльності від моменту появи і до сьогоднішнього дня, згідно з авторським визначенням історичних періодів. Розглянуто миротворчу діяльність як унікальний приклад глобальної співпраці як основних органів ООН, таких як Генеральна Асамблея, Рада Безпеки, Секретаріат; так і держав: тих, що надають військові та поліцейські контингенти, й тих, що приймають місії. Наголошено, що з 1948 р. миротворча діяльність ООН значно еволюціонувала та стала набагато ефективнішою, проте надалі існують проблеми щодо легітимності місій ООН, порушення прав людини тощо. Текст: http://kul.kiev.ua//images//A/Chasopis/CHAS20_4.pdf

5. Попко В. В. Нюрнберзька модифікація міжнародного злочину та кримінальна відповідальність індивідів / В. В. Попко // Часопис Київ. ун-ту права. — 2020. — № 4. — С. 414-422. Проаналізовано формування нюрнберзької моделі міжнародного злочину, його витоків та передумов, роль Версальського мирного договору 1919 року й інших чинників. Розглянуто правові підстави Нюрнберзького процесу, основні проблемні питання дискусійного характеру, зокрема, визнання певних діянь злочинними, процесуальна забезпеченість обвинувачених, згодження процесуальних норм різних правових систем (континентальної, англо-американської, правової системи Радянського Союзу), питання імунітету посадових осіб. Розкрито особливості та значення Нюрнберзького процесу для подальшого розвитку міжнародного кримінального права. Текст:

http://kul.kiev.ua//images//A/Chasopis/CHAS20_4.pdf

6. Постельжук О. П. Політика ідентичності в контексті здійснення безпекової політики України у сфері державного управління / О. П. Постельжук, Л. І. Валюх, Г. Я. Невинна // Інвестиції: практика та досвід. — 2021. — № 7. — С. 62-70. Досліджено вплив політики ідентичності на національну безпеку та державне управління України. Визначено основні потенційні загрози, які може нести така політика для державного управління та національної безпеки держави в процесі її

здійснення. Стверджено, що безпекове середовище як платформа для ефективної соціально-економічної взаємодії у сфері державного управління не може залишатися поза моніторинговим контролем національних еліт, оскільки є загроза конкуренції держав за реалізацію різних моделей національної та регіональної безпеки. Зазначено, що деформація політики ідентичності загрожує втратою контролю з боку влади над інформаційною, економічною, політичною, управлінською, оборонною, розвідувальною сферою та може загрозувати етносепаратизмом. Водночас надмірна політизація або часткова реалізація політики ідентичності чи неспроможність її культивування на державному рівні можуть стати причиною появи різних радикальних рухів, їх легітимації й інституціоналізації. Охарактеризовано інструментарій, за яким може реалізовуватися політика ідентичності з боку держав-сусідів України з метою дестабілізації держави, шляхом зміни її національної структури.

Текст: http://www.investplan.com.ua/pdf/7_2021.pdf#page=63

Статті з періодичних видань

7. **Алексєєва І. Загострення на Донбасі: Україна підніме в ТКГ питання обстрілів Авдіївки та загибелі українських військових** [Електронний ресурс] / Ірина Алексєєва // Fakty.ua : [веб-сайт]. – 2021. – 5 лип. — Електрон. дані. *Йдеться про ситуацію у зоні проведення операції Об'єднаних сил (ООС) на Донбасі, де проросійські найманці все частіше грубо порушують режим припинення вогню. Зазначено, що бойовики ведуть обстріли Збройних Сил України (ЗСУ) з усіх видів озброєння, у тому числі із забороненого мінськими домовленостями; сили ООС зазнають втрат. Найнебезпечнішим є те, що окупанти обстрілюють населені пункти поблизу лінії розмежування, зокрема, Авдіївку. Як зазначено у повідомленні української делегації у Тресторонній контактній групі (ТКГ) із мирного врегулювання ситуації на Донбасі, «відповідні ноти протесту спрямовані до ОБСЄ. Українська делегація у ТКГ почне своє завтрашнє засідання по цій темі, використовуючи свої дипломатичні можливості для повернення до*

повного дотримання режиму припинення вогню». Це питання також буде поставлено в ході консультацій у межах нормандського формату, відзначили у ТКГ. Текст: <https://ukrainenews.fakty.ua/380000-obostrenie-na-donbasse-ukraina-podnimet-vopros-obstrelov-avdeevki-i-gibeli-ukrainskih-voennyh-v-tkg>

8. **Берчак І. Неспокійне Чорне море** [Електронний ресурс] / Ігор Берчак // Львів. Пошта. – 2021. – 1 лип. (№ 27). – Електрон. дані. *Йдеться про те, що в Одесі стартували багатонаціональні військові навчання "Sea Breeze – 2021". Маневри стали наймасштабнішими за понад 20 років. «Темою цьогорічного багатонаціонального навчання є проведення міжнародної морської операції з безпеки у кризовому регіоні відповідно до стандартів НАТО задля підтримання миру та безпеки», – йдеться в повідомленні Міністерства оборони України.* Текст : <http://www.lvivpost.net/ukraine/n/47601>

9. **Божич Ю. Defender для Європы** / Юрій Божич // Фокус. – 2021. – № 26 (2 юля). — С. 14-15. *У контексті ситуації навколо обстрілу у Чорному морі поблизу кримського мису Фіолент британського есмінця "Defender", а також у світлі продовження цієї історії, пов'язаного зі знайденими у графстві Кент секретними документами Міністерства оборони Великобританії з прорахунками трьох можливих відповідей на дії есмінця, розглянуто майбутню архітектуру міжнародної безпеки. Зазначено, що відповіді на більшість питань стануть зрозумілими після 15 липня, коли канцлер Німеччини Ангела Меркель зустрінеться з Президентом США Джо Байденом. Наголошено, що після відставки А. Меркель восени Німеччина стане іншою по відношенню до Росії.*

10. **В Україні можуть розмістити військові бази НАТО** [Електронний ресурс] // Україна молода. – 2021. – 1 лип. – Електрон. дані. *Як повідомила "УМ", народний депутат України від фракції "Слуга народу" Федір Веніславський в ефірі одного з телеканалів, коментуючи невдоволення*

Президента Росії Путіна щодо військових навчань у Чорному морі за участю країн НАТО сказав, що Україна може розмістити на своїй території військові бази НАТО, якщо вступить до Альянсу або якщо укладе з країнами відповідні договори про військову співпрацю. Дозвіл на розміщення іноземних військових баз в Україні має надати Конституційний суд. На думку політика, це було б гарантією безпеки й територіальної цілісності України.
Текст : <https://www.umoloda.kiev.ua/number/0/180/158505/>

11. **Гал І. Зустріч Зеленського з Меркель: у Німеччині назвали основні теми** [Електронний ресурс] / Ірина Гал // *Fakty. ua* : [веб-сайт]. – 2021. – 9 лип. — Електрон. дані. *Подано інформацію, оприлюднену службою преси та інформації федерального уряду Німеччини щодо зустрічі канцлера ФРН Ангели Меркель із Президентом України Володимиром Зеленським 12 липня. Указано, що темами зустрічі, що відбудеться за вечерею і розпочнеться о 19:00, стануть німецько-українські відносини, ситуація на сході України та Мінські угоди, українські реформи, а також відносини з Росією.* Текст: <https://ukrainenews.fakty.ua/380312-vstrecha-zelenskogo-s-merkel-v-germanii-nazvali-osnovnye-temy>

12. **Горбунова О. Світ має знати, що відбувається в Криму й на що його перетворили** : Всеукр. форум «Україна-30» [Електронний ресурс] / О. Горбунова // *Голос України*. – 2021. – 7 лип. (№ 125). – Електрон. дані. *Йдеться про другий день форуму «Україна-30. Міжнародна політика», який відкрила перша заступниця міністра закордонних справ Еміне Джапарова. Вона акцентувала увагу на найгостріших проблемах, створених окупаційною владою в Криму. Зачепивши безпосередньо «Кримську платформу», перший заступник міністра закордонних справ зауважила, що досі простежувалась відсутність стратегічного бачення щодо звільнення Криму, а також розпорошеність українських і міжнародних зусиль у цьому напрямі. Тож назвала напрочуд важливим той факт, що РНБО напередодні 30-ої річниці Незалежності України схвалила стратегію деокупації та реінтеграції тимчасово окупованого Криму, а Президент її затвердив. Водночас голова*

української делегації в ПАРЄ, заступниця голови Комітету Верховної Ради України (ВР України) з питань інтеграції України до ЄС Марія Мезенцева зауважила: «Ми вже ухвалили конституційною більшістю закон про корінні народи. Але його потрібно далі пропрацювати на міжнародному рівні. Уже цього тижня ми отримали ініціативу потенційної резолюції, звісно, від російської сторони в ПАРЄ, що це не відповідає міжнародному праву, що не враховано інтереси інших нацменшин, найбільша з яких — російська. Ми намагаємось розтлумачити це в рамках листів, інформаційних кампаній. Адже серед 47 країн-членів в Парламентській Асамблеї є депутати, які можуть не зрозуміти наратив закону, навіть знаючи міжнародне гуманітарне право і визначення «корінного народу», що це етногенез, який населяє певну територію, не маючи власної держави для проживання. Вони можуть підписати таку резолюцію і це стане недружнім кроком до України», — зауважила народний депутат.

Текст :

<http://www.golos.com.ua/article/348192>

13. **До участі у саміті Кримської платформи запрошують Глав Церков, - МЗС** [Електронний ресурс] // RISU.ua : [веб-сайт]. – 2021. – 7 лип. – Електрон. дані. Зазначено, що перший саміт Кримської платформи стартує в Україні вже 23 серпня 2021 року. На захід прибудуть лідери держав та глави Церков. Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба закликав усі охочі країни доєднатись до роботи. Вказано, що раніше погодився взяти участь у саміті Кримської платформи високий представник ЄС Жозеп Боррель. Також до Києва приїде і голова Євроради Шарль Мішель. Боррель висловив сподівання, що до заходу долучаться якомога більше країн-членів ООН. Кримська платформа – це новий консультативний формат, який ініціювала Україна. Першочергова мета – підвищити міжнародне реагування на окупацію Криму. Зокрема, мовиться про тиск на Росію, а також захист прав жертв окупаційного режиму. Текст: https://risu.ua/douchasti-u-samiti-krimskoyi-platformi-zaproschuyut-glav-cerkov---mzs_n119765

14. **Донкова М. Повернення Криму має відбуватися невійськовими методами** [Електронний ресурс] / Богдан Кушнір // Голос України. – 2021. – 9 лип. (№ 127). – Електрон. дані. Зазначено, що деокупація Криму та Севастополя є одним із зовнішньополітичних пріоритетів країни. Про це на форумі «Україна 30. Міжнародна політика» нагадав Президент України Володимир Зеленський. Він, зокрема, розповів, що підготовка до саміту Кримської платформи, який заплановано провести 23 серпня, просувається досить активно. Чимало лідерів іноземних держав вже зголосилися взяти участь у цьому форумі. Нині триває активна підготовка до саміту — політики й експерти формують свої пропозиції та зауваження. Їх було представлено під час прес-конференції щодо обговорення кримського питання. Експерти наголошують і на тому, що потрібно уникати насильницьких методів і активно працювати над невійськовими підходами до вирішення питання. Закликають до спільних дій РНБО, МЗС України, уряд України та внутрішньосилові структури. Текст:

<http://www.golos.com.ua/article/348339>

15. **Катриченко Т. Альтернатива Мінску** / Татяна Катриченко // Фокус. – 2021. – № 26 (2 июля). — С. 22-25. Із огляду на дії білоруського режиму, які не дозволяють вважати Мінськ можливим майданчиком для продовження переговорів, з'ясовано, куди перенесуть засідання Тресторонньої контактної групи (ТКГ) із мирного врегулювання ситуації на Донбасі, та хто, крім Росії, підігравав незаконним збройним формуванням ОРДЛО. Наведено думки Віце-прем'єр-міністра України – міністра з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Олексія Резнікова, голови української делегації у ТКГ Леоніда Кравчука, українських політологів щодо можливого місця проведення перемовин. Зауважено, що зміна майданчика може бути приводом для переформатування Мінська взагалі та пропозицій нового порядку денного. Акцентовано увагу на позиції ОБСЄ. Зауважено, що представник ОБСЄ П'єр Морель на зустрічах у Мінську часто підтримував Росію та підконтрольних їй бойовиків. Відзначено, що

Україні важливо указати ОБСЄ на грубі порушення регламенту: допуск на зустрічі сторонніх осіб із числа представників незаконних збройних формувань. Підсумовано, що в ТКГ потрібно концентруватися на малих кроках гуманітарного характеру – звільненні заручників, побутових проблемах людей, які проживають на окупованих територіях і в сірій зоні, тощо. Політику ж необхідно намагатися винести на більш високий рівень і підготувати нову угоду щодо Донбасу, можливо, за участю Великобританії та США.

16. **Катриченко Т. Последний шанс для Донбасса** / Татьяна Катриченко // Фокус. – 2021. – № 27 (9 июля). — С. 14-17. У контексті ситуації у зоні проведення операції Об'єднаних сил (ООС) і у так званій "сірій зоні" йдеться про наміри України та вплив її стратегічних партнерів на врегулювання конфлікту на Донбасі. З'ясовано, що робити Україні, поки Німеччина вирішує свої економічні проблеми, США не хочуть дратувати Росію, у зоні ООС нове загострення, а сім'ї українських політв'язнів уже рік живуть надією "від Мінська до Мінська", очікуючи на рішення Тресторонньої контактної групи (ТКГ) про обмін полоненими. Розглянуто підстави, за якими Президент України Володимир Зеленський констатував, що наразі Україна знаходиться на стадії впровадження "плану "Б" щодо Донбасу, роз'яснено його суть. Наголошено, що цей план В. Зеленський має покласти на стіл канцлеру Німеччини Ангелі Меркель і Президенту США Джо Байдену, після чого просити їх про допомогу. Як зазначають експерти, позиція Росії незмінна: на Донбасі вона хоче створити проросійський анклав із широкими повноваженнями та повернути території Україні. А ознакою того, що Сполучені Штати хочуть увійти в переговори з Донбасу стане повернення посади спецпредставника з питань України держдепартаменту США. Приділено увагу ефективності Мінських домовленостей, завдяки яким, за словами глави російського МЗС С. Лаврова, "Москва тримає Зеленського на гачку". Підсумовано, що активізація у Вашингтоні та Берліні донбаської проблеми – хіба що не останній шанс Президента В. Зеленського для її

вирішення. Текст: <https://focus.ua/politics/487371-poslednij-shans-dlya-donbassa-sumeet-li-zelenskij-najti-v-berline-reshenie-konflikta>

17. **Катриченко Т. Чужая война** / Татьяна Катриченко // Фокус. – 2021. – № 26 (2 июля). — С. 18-21. *Зазначено, що за даними українських правоохоронців, на боці незаконних збройних формувань на Донбасі воюють найманці з Сербії, Фінляндії, Італії, Литви, Німеччини та інших країн Європи. Деякі з них потрапили у поле зору правоохоронних органів не тільки в Україні, але й на батьківщині. Рекордсмен за кількістю обвинувачених вироки – Чехія: п'ять громадян цієї країни покарані за тероризм, ще більш десятка очікують на свою долю під арештом. Розглянуто, як чехів вербують у донбаські бойовики та яка ціна їх участі у війні проти України. Акцентовано увагу на судових процесах, що тривають у Чехії, де, за словами посла України в Чехії Євгена Перебийноса, «можна почути, що військові дії йдуть між Україною та бойовиками, що їх підтримує Росія». Указано, що, засуджуючи своїх громадян, Чехія не стільки підтримує Україну, скільки захищає свої інтереси, адже ці люди стають лояльними до Росії та Путіна. Уточнено, що Україна розслідує близько 30 кримінальних проваджень, в яких фігурують більше 250 іноземних громадян із 32 країн, із них - 24 бойовики з Чехії. Зауважено, що Офіс Генерального прокурора України готовий обмінюватися з чеськими правоохоронцями інформацією, але поки немає запиту. Українські правоохоронці сподіваються, що досвід Чехії буде корисним іншим країнам, у тому числі країнам-членам ЄС, громадяни яких йдуть на Донбас «захистити «русский мир»; а Україні такі процеси допоможуть довести в міжнародних інстанціях участь у конфлікті Російської Федерації.*

18. **Люблінський трикутник: підписано декларацію про підтримку членства України в НАТО і ЄС** [Електронний ресурс] // Україна молода. – 2021. – 7 лип. *Йдеться про підписання міністрами закордонних справ країн Люблінського трикутника - України, Литви та Польщі трьох спільних документів, у тому числі щодо підтримки членства України в ЄС*

та НАТО. «Перший документ – це декларація про спільну історичну спадщину та спільні цінності. В ньому ми констатуємо те, що об'єднує наші країни не лише в минулому, але і майбутньому. В майбутньому це, безумовно, єдина Європа. І Литва, і Польща у цій декларації підтверджують, що докладатимуть усіх зусиль, аби Україна стала членом НАТО та ЄС, підтримують Кримську платформу, засуджують російську агресію проти нашої держави», - наголосив очільник МЗС України Дмитро Кулеба. Другий документ – це дорожня карта розвитку Люблінського трикутника, яка включає різні питання – від економіки до протидії гібридним загрозам. І третій затверджений міністрами документ – це план заходів з протидії дезінформації.

Текст :

<https://www.umoloda.kiev.ua/number/0/180/158653/>

19. Окупанти порушують право на свободу пересування [Електронний ресурс] // Голос України. – 2021. – 6 лип.(№ 124). – Електрон. дані. Йдеться про зустріч Уповноваженого Верховної Ради України (ВР України) з прав людини Людмили Денісової з новопризначеним представником Управління Верховного комісара ООН у справах біженців в Україні Кароліною Ліндхольм Білінг. Вони обговорили питання дотримання прав внутрішньо переміщених осіб (ВПО) та мешканців окупованих територій. Уповноважений зазначила, що через постійні репресії та переслідування з боку окупаційної влади за прояви проукраїнської позиції дедалі більше мешканців цих територій стають ВПО. За її словами, на тлі пандемії COVID-19 представники окупаційної адміністрації понад півтора року блокують роботу контрольних пунктів в'їзду-виїзду (КПВВ), чим порушують право на свободу пересування. Через неможливість реалізувати свої права мешканці тимчасово окупованих територій вимушені порушувати закон та в'їжджати на контрольовану Україною територію через державний кордон з Російською Федерацією (РФ). Людмила Денісова зазначила, що неодноразово привертала увагу органів охорони державного кордону та міжнародних партнерів щодо необхідності якнайшвидшого

вирішення цієї проблеми. Сторони домовилися про продовження співпраці в напрямі забезпечення дотримання прав ВПО, мігрантів та незаконно позбавлених волі громадян України.

Текст:

<http://www.golos.com.ua/article/348123>

20. Постпред Президента: кримська платформа завершиться документом про деокупацію [Електронний ресурс] // Крим. світлиця. – 2021. – 25 черв. (№ 25). — Електрон. дані. *Йдеться про заяву постійного представника Президента України в АРК Антона Кориневича під час дискусії «Саміт Кримської платформи: як Україна і трансатлантичні партнери можуть розв'язати проблему мілітаризації Криму?», організованої Німецьким фондом Маршалла Сполучених Штатів Америки (США) про те, що Саміт Кримської платформи має ухвалити підсумковий документ, який охоплюватиме всі ключові питання, пов'язані з тимчасовою окупацією Криму. За словами Антона Кориневича, нині на міжнародному рівні докладається багато дипломатичних та правозахисних зусиль, зокрема Генеральною Асамблеєю ООН та ПАРЄ, але досі не було всеосяжної, повноцінної міжнародної платформи, «де можна було б обговорювати всі питання, пов'язані з Кримом».*

Текст:

<http://svitlytsia.crimea.ua/index.php?section=article&artID=23357>

21. Сміян Н. Незаконна анексія Криму та війна на Донбасі — це виклик для всіх [Електронний ресурс] / Надія Сміян // Голос України. – 2021. – 6 лип. (№ 124). – Електрон. дані. *Йдеться про перебіг всеукраїнського форуму «Україна 30: Міжнародна політика» за участі Президента України Володимира Зеленського. Під час виступу на форумі Глава держави наголосив : «Сучасний світ є надзвичайно глобалізованим, більшість викликів та загроз мають якщо не глобальний, то регіональний характер, а інтереси держави та її громадян виходять далеко за межі національних кордонів. Зовнішня політика — один із ключових інструментів для розвитку та процвітання нашої країни. І це важлива частина моєї щоденної роботи на посаді глави держави. Дипломатія — не теоретична і не абстрактна річ. Це*

реальні дії для відновлення миру, суверенітету і нашої територіальної цілісності в межах міжнародно визнаних кордонів». У своєму виступі Президент України зауважив, що нині підвищується роль двосторонніх домовленостей, зокрема, готується офіційний візит глави нашої держави у Вашингтон, який, за його словами, має стати максимально результативним. На рівень стратегічного партнерства також виведено відносини із Великою Британією, зміцнюється партнерство і дружба з Туреччиною, поглиблюється особлива співпраця з Канадою. Далі планується розвивати стратегічні взаємовигідні відносини з багатьма країнами — Китаєм, Німеччиною, Францією, Польщею, Естонією, Латвією, Литвою, Румунією, Грузією, Азербайджаном, Молдовою та іншими. Серед пріоритетів — Індія, Японія та Бразилія. У контексті міжнародних викликів В. Зеленський також звернув увагу на питання, пов'язані з кібербезпекою і протидією фейкам. Заступниця голови Комітету Верховної Ради з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва Марина Бардіна наголосила, що Угода про асоціацію з Євросоюзом для парламенту — це, передусім, законопроектні рамки, за якими рухаються народні депутати. «Те, що ми перебуваємо на етапі перегляду і модернізації угоди в різних частинах, — це вже хороший показник правильності нашого руху», — зауважила М. Бардіна. Вона привітала українську владу із плідною роботою в напрямі наближення до європейського простору, зокрема і в економічному вимірі. «Ми бачимо ЄС і НАТО для нашої країни єдиним ключовим стратегічним рухом», — резюмувала вона. У роботі форуму взяв участь міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба. Текст : <http://www.golos.com.ua/article/348119>

22. **Таран С. Давить агресора, а не жертву** / Серафима Таран // Фокус. — 2021. — № 27 (9 июля). — С. 18-21. У контексті майбутньої зустрічі Президента України Володимира Зеленського з канцлером Німеччини Ангелою Меркель, наведено коментарі лідерів думок про те, що вони очікують від переговорного процесу й які рекомендації хочуть надати

главі держави. На запитання "Фокусу" відповіли: Сергій Гармаш, журналіст, представник Донецька в українській делегації у Тресторонній контактній групі (ТКГ) з мирного врегулювання ситуації на Донбасі, Тетяна Печончик, правозахисниця, голова правління Центру прав людини "Zміна", Олесь Доній, журналіст, блогер, Олена Рихальська, психотерапевт, Олександра Матвійчук, правозахисниця, голова правління Центру громадянських свобод, Сергій Фурса, інвестиційний банкір, Світлана Чуніхіна, політичний психолог, Павло Клімкін, міністр закордонних справ у 2014 – 2019 роках, Микола Томенко, політик, лідер партії "Громадський рух "Рідна країна"". Серед рекомендацій, адресованих В. Зеленському, зокрема, – просити канцлера Німеччини вплинути на Президента РФ у питанні звільнення українських полонених, "призупинити дитячу агресію щодо наших офіційних союзників", адже вимагати від керівників інших країн працювати для сприяння вступу України в НАТО виглядає комічно; визначити стратегію щодо газопроводу "Північний потік-2", обговорити з А. Меркель "нормандський формат" тощо.

23. **Торба В. В зоні особливої небезпеки** / Валентин Торба // День. – 2021. – 2 - 3 лип. (№ 99/100). — Електрон. дані. Як повідомив міністр оборони України Андрій Таран, в 2021 році Україні буде передано три катери типу «Island» в межах матеріально-технічної допомоги від Сполучених Штатів Америки (США), що дозволить сформувати дивізіон з п'яти швидкохідних патрульних катерів. За його словами, наразі проводяться ремонтно-технічні роботи та триває документальне оформлення передачі катерів до складу Військово-Морських Сил Збройних Сил України (ВМС ЗС України). Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/polityka/v-zoni-osoblyvoyi-nebezpeky>

24. **Шашкова М. Німецькі страсти** / Марина Шашкова // Фокус. – 2021. – № 26 (2 юлія). — С. 10-13. У контексті майбутньої зустрічі Президента України Володимира Зеленського з канцлером Німеччини Ангелою Меркель, запланованої на 12 липня, з'ясовано, на що розраховує наш

Президент і що запропонує глава німецького уряду. Зауважено, що скоріш за все, це будуть їх останні перемовини тет-а-тет у такому статусі. Наведено коментарі топ-чиновників і політологів. Так, радник керівника Офісу Президента України (ОПУ) Михайло Подоляк зазначив, що "ми давно заслуговуємо на реалізацію амбіційного плану бути членом НАТО. Нам необхідна чітка позиція німецького уряду". Відзначено, що В. Зеленський також говорить про це з А. Меркель, а пізніше – з Президентом США Д. Байденом. Політологи наголошують, що В. Зеленському варто дізнатися у А. Меркель, чому канцлер лобіює зближення ЄС із Росією, адже підігрування Путіну ризикує остаточно розв'язати останньому руки. Окрему увагу приділено позиції Німеччини з приводу газопроводу "Північний потік-2". Указано, що Німеччина та США шукають шляхи вирішення майбутнього газогону, аби не нашкодити інтересам України; результат має бути оприлюднено наприкінці літа.

**Підготовлено Відділом інформаційного забезпечення органів влади
Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого**

**Відповідальний за випуск Н. Я. Зайченко
12 липня 2021 р.**